

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada
City
виходять три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.
SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

PIK XI. 4. 121 (1328). ЧЕТВЕР, 10. ЖОВТНЯ 1929. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, OCTOBER 10, 1929. No. 121 (1328). VOL. XI.

Поліція вбила п'ятьох страйкерів у Меріон, Н. К.

ШЕРИФИ СТІЛЯЛИ ДО ПІКЕТЧИКІВ КОЛО ФАБРИКИ І ДВОХ РОБІТНИКІВ УБИЛИ НА МІСЦІ, А 20 ПОРАНИЛИ.

Страйк викликано на знак протесту проти поставлення на чорну лістку 110 робітників. — До Меріон вислали військо, яке в полевих уніформах і повним озброєнні патрулює округ довкола текстильної фабрики.

МЕРІОН, Норт Каролайна, 2 жовтня. — Три робітники були убиті й чотири інші смертельно поранені, а 14 було легше поранених, коли шериф повіту МекДовел, Оскар Еджкінс, з бандою озброєних депюти навіс сьогодні рано на пікетову лінію й почав стріляти до робітників.

Нічна шифта в місцевій текстильній фабриці Меріон Менуфекчурінг Ко. застрайкувала вчора вечером проти поставлення на чорну лістку 110 робітників. Президент Юнайтед Текстайл Воркерс Юніон, Мек-Меріон, який звів на пікет страйк у Меріон і Кінсфілд около три тижні тому, в порозумінні з суддею Тавенсендом, особистим представником губернатора Гарднера, запровадив цей страйк, не здобувши нічого, тільки чорну лістку.

Коли 80 робітників нічної шифти втратили терпеливість уночі вернули і виїхали на страйк, до них прилучилися інші робітники і в год 6.30 сьогодні рано, коли денна шифта прийшла до роботи, вона побачила, що нічна шифта масово пікетує.

Шериф Еджкінс і його депюти, сильно озброєні, були вже на місці страйку. Побачивши зброю, деякі страйкери забрали в руки кий. На приказ Еджкінса депюти розбрали одного страйкера й стали заковувати його. Інші страйкери стали в його обороні й почали домагатися його звільнення.

Розуміється, шериф каже, що нібито страйкери стріляли до нього, однак вони абсолютно заперечують це. Не було доказано, щоб хоч один страйкер мав револьвер, з якого міг би стріляти.

Шериф і його депюти дали салву прямо в юрбу масових пікет підчас спору над арештованим робітником, і хоч дричовна стрільщина була й після того, більшість поцелених були пострілені підчас перших вистрелів.

Підчас першої салви Сем Віккерс і Рендолф Год, страйкери, були убиті, а Джордж Джонас був так тяжко поранений, що помер невдовзі перед

ДВІ ТИСЯЧІ ТРОКМЕНІВ У НЬЮ ЙОРКУ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

НЬЮ ЙОРК, 6 жовтня. — Дві тисячі трокменів у Нью Йорку вийшли на страйк, домагаючися 8-годинного дня праці й збільшення платні на 50 проц. за позачасові години.

В наслідок страйку на різних залізничних яздах лежать у вагонах овочі й ярина вартості 4 мільйонів доларів. Є це сезон, коли з Каліфорнії прибуває щодня багато вагонів ви-

ПОЛІЦІЯ У ФОРТ ВІЛ'ЯМ НАСЛІДУЄ ГЕНЕРАЛА ДРЕПЕРА.

АРЕШТУВАЛА ЧОТИРОХ ТОВАРИШІВ НА ВІДКРИТІМ МІТІНГУ, СКЛИКАНІМ К. Р. О. Л.

ФОРТ ВІЛ'ЯМ, Онт., 6 жовтня. — Старіям К.Р.О.Л. відбулося тут в суботу вечером масове віче на розі вулиць Вікторія і Броді. Товариші А. Гіл і Дж. Кері й т-ка Гіт говорили про гемілтонський страйк, про наступ канадських військ на робітничу класу та про загрозу війни.

При кінці мітінгу, коли тов. Гіл закликав присутніх, яких було около 300, до складання жертв на допомогу страйкерам, — до нього прискочили два поліцейські й арештували його за

"стримання вуличного руху". Присутні робітники рушили негайно під поліцейську стачію тов. Гила. У відповідь на це поліцейські арештували ще трох товаришів. Але в короткім часі всіх їх звільнено, бо не було проти них підстави до обвинувачення.

Тов. Гила увільнено того самого вечера за кавцією. Росправа проти нього відбувається в понеділок рано. Про вислід нашіємо другим разом.

БУВШИЙ МІНІСТЕР ГВІТЛІ ГОСТРО КРИТИКУЄ ТОМАСА.

Лейбористський посол каже, що міністер не має навіть елементарного знання про проблему безробіття.

ГЛЕЗГО, Скотландія, 7-го жовтня. — Джен Гвітлі, лейбористський посол і бувший міністер здоров'я в першій "робітничій" уряді МекДоналда, атакує міністра безробіття Дж. Г. Томаса, що він не може й не знає, як розвизати проблему безробіття у Великій Британії.

Від часу виборів Гвітлі прилучився до групи тих лейбористських посолів, що не годяться з чисто угодового політикою уряду МекДоналда супроти буржуазії. Він промовляв до своїх виборців у Шетлестон і заявив, що абсолютно не бачить, як Томас може віднести успіх зі своїм "планом" розвизати проблему безробіття.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ НАГЛО ПЕРЕРВАЛА ДОПИТ ШІРЕРА.

Сензаційні зізнання аванюриста викривають причетність республіканської партії до зриву англо-американської конференції в Женеві.

ВАШІНГТОН, 2 жовтня. — Допит аванюриста Вільяма Б. Шірера сенатською комісією був несподівано перерваний якраз в ту хвилину, коли він почав прибирати найбільш сензаційний характер.

Сенатське слідство було назначене після того, як Шірер закликав до суду деякі кораблебудівельні компанії за незаплатування йому обцяної суми за його роботу над зриванням англо-американської конференції для обмеження морських зброєнь у Женеві 1927 року.

Представники кораблебудівельних компаній і сталевий король Шваб не заперечували перед сенатською комісією, що вони наняли Шірера для "роботи" на жевельській конференції в 1927 році. Вони лише заперечували, що дали йому приказ зривати ту конференцію, і заявили, що він виконував лише роль "обсерватора".

КОМПАРТІЯ НОМІНУВАЛА КАНДИДАТА В СОДБОРІ.

Масовий виборчий мітінг відбувається в неділю.

СОДБОРІ, Онт., 8 жовтня. — В содборському окрузі номіновано перший раз комуністичного кандидата у провінційних виборах. Масовий виборчий мітінг відбувається в Содборі в слідууючю неділю, 13 жовтня. Будуть промовляти: кандидат Чарлс Меріон, Дж. Фарбі та інші. На мітінгу буде також музична програма.

М. Паркер.

В АРМІЙ ВИКРИТО "КОМУНІСТИЧНУ ЗМОВУ".

ЛІМА, Перу. — Урядова газета "Ля Пренса" повідомляє, що в армії викрито "комуністичну змову", в наслідок чого кількох офіцерів і жовнірів віддано під воєний суд. Газета каже, що уряд знав про "конспірацію" довгий час і відтак "адушив її в зародку". Під суд віддано кількох офіцерів середньої ранги й кількох сержантів та капітанів.

ПОЧТОВІ ШОФЕРИ В ПАРИЖІ ЗАСТРАЙКУВАЛИ.

ПАРИЖ, 2 жовтня. — Наризькі шофери поштової служби виїхали сьогодні на страйк, домагаючися підвишки платні. Уряд негайно видав приказ, щоб шофери з армії йшли за скарби.

СЛОВАКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАСУДУ ТУКИ.

ВІДЕНЬ, 6 жовтня. — Пресові повідомлення кажуть сьогодні, що два словацькі члени чехословацького кабінету зривували через те, що вчора засуджено д-ра Белю Туку, відомого словацького політичного діяча, на 15 років в'язниці під замітом зради.

По цій країні засуд викликав велике обурення, а численні словацькі газети появилися з багатьма білими коломаніями, що виявляє, як цензор поконфіскував їх за критику чехословацького уряду.

ТОЛЕРА ВПУЩЕНО ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЬЮ ЙОРК, 28. вересня. — Ернеста Толера, німецького радикального письменника, випущено з Еліс Айленд, де він був затриманий іміграційною владою по своїм прибутті з Німеччини. Поому дозволено бути в Злучених Державах три місяці. Толер док за в іміграційній владі, що він ніколи не був і не є комуністом, а є соціалістом.

ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО АСКУРАЦІЮ БЕЗРОБІТНИХ.

БЕРЛІН. — У-райхстагу перейшов законопроект про аскурацію безробітних. Він був ухвалений 238 голосами проти 155. Сорок послів народньої партії стрималися від голосування. Комуністичні послы не були присутні на сесії.

РОБІТНИКИ У СЛЕЙВ ФОЛС ДАЛІ ПРАЦЮЮТЬ ЗА 35 Ц. НА ГОДИНУ.

Вже два місяці тягнеться розслідування платні, а контрактори далі визискують робітників. — Менеджер міського Гайдро і міський адвокат тримають руку з контракторами проти інтересів міста і робітників.

Справа уміркованої платні для робітників, що працюють при будові міської електростанції у Слейв Фолс, й досі не вирішена, хоч тов. В. Н. Колісник, комуністичний алдермен, порушив цю справу в міській радіще два місяці тому. Тоді цю справу відіслано для розслідування до комітету публічних ужитків і комітет почав розслідувати зажадання тов. Колісника, виявляючи, що контрактор у Слейв Фолс платить звичайним робітникам лише 35 центів на годину, в той час, коли скаля платні визначає 42½ центів на годину.

Далі виявилось, що є дві скали уміркованої платні: одна для Вінніпегу а друга для провінції. Скаля платні для провінції є нижча від той, що для Вінніпегу. І контрактор платити на підставі скали для провінції.

Зайшло тепер питання, чи робота для міста у Слейв Фолс, де працюють робітники у Вінніпегу, підходить під міську скалю платні? Тов. Колісник і Лейбористські алдермени доказували, що так, а Дж. Дж. Глеско, менеджер міського Гайдро, заявив у листі до комітету, що контрактор у Слейв Фолс повинен платити після провінційної скали. Справу віддано до вирішення міському адвокату, який пізніше заявив у листі до комітету, що Слейв Фолс не належить до Вінніпегу і, мовляв, контрактор платити таку платню, як належить.

Після такої відповіді міського адвоката комітет публічних ужитків пропонував короткий звіт у міській раді, що контрактор у Слейв Фолс платити умірковану платню після скали, що обов'язує поза містом. Над цим звітом виявилася довга дискусія, після якої звіт знову відіслано до комітету для даль-

шого обміркування і з інструкціями переговорити з контракторами з метою привнеоласти їх платити 42½ центів на годину для звичайних робітників, замість 35 центів як платять тепер.

Становище тов. Колісника. Підчас дискусії тов. Колісник заявив, що кожний уважав, що мінімальна платня для робітників у Слейв Фолс вносить 42½ центів на годину. Коли міська електростанція наймала робітників до Слейв Фолс і платила ту платню, то чому не примусити контракторів, щоб вони платили тільки само. Якщо неможливо примусити контракторів до вирішення цієї ржкції, то само місто повинно це зробити, бо як можна вимагати від робітників, щоб вони оплачували з так малої платні всі життєві розходи у Слейв Фолс і ще утримувати свої родини у Вінніпегу.

Тепер комітет публічних ужитків далі розслідує справу платні.

На тім самім засіданні міської ради тов. Колісник вступив проти рекомендації, щоб підвишити платню для міської аналера, що виконує міські роботи. Він заявив, що поки деякі ніяке платення робітників не стануть підвишки, він буде догосувати проти підвишки для чоловіка, що вже дістає більше як 200 доларів на місяць. Остаточню підвишку ухвалено.

Колісник пропонує рахунок на утримання міських заборонок для дітей, тов. Колісник зажадав, щоб фінансовий комітет розслідував умови, в яких живуть ці діти. Він заявив, що деякі діти працюють для платні, що є неадекватно. Він сказав, що місто платити за їх утримання й цей робітник не повинно бути.

Тредей енд Лейбор Кавсисид у Вінніпегу ухвалив резолюцію, в якій закликає міську раду, щоб добилася "міської уміркованої платні" для робітників у Слейв Фолс.

ВЕДУТЬСЯ БОЇ НА ПЕРЕДМІСТЯХ СТОЛИЦІ АФГАНІСТАНУ.

МОСКВА, 8 жовтня. — Звідині й майно до Кугістану. Домлення з Тармезу кажуть, що Бачі Сакао, бандитові коліжінсар і що бої ведуться на південно-східних передмістях Кабула.

НЬЮ ЙОРК, 5 жовтня. — Ситі Бенк Фармерс Трост Ко. повідомляє, що приступає до будови свого будинку на Екстендженд Плейс, який буде мати сили під своєю командою, включаючи поліцію, для оборони міста, а його прихильники поспішно вивезли свої ро-

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і МекГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

КАМНІ ЗАГОВОРИЛИ.

Реакційна преса про бандинські напади на гасконських страйкерів і про комуністів.

Гасконська поліція, властители текстильної індустрії і їхні наганячі так далеко зайшли у своєму терорі проти страйкувальних робітників, що навіть буржуазно-реакційна преса "The Baltimore Sun", "The Charleston News", а за ними й вінніпегська "Tribune" заявили, що не комуністи винні в цілій цій кровавій гасконській афері, але ті, які створили невыносимі умовини праці для робітників в текстильній індустрії. "The Baltimore Sun" каже, що низька заробітня платня й довгі години праці "дали нагоду комуністичним агітаторам наростити цих тротлів".

Вінніпегська "Tribune" каже, що повторється "знову та сама історія". І вона дуже часто повторється за останніх десять літ. Прийшов такий час, що до кожного руху причіплюють комуністичну марку, й кажуть його (комунізм) єдино поборювати на основі патріотизму.

Якщо ж положення в текстильній індустрії Норт Каролайни? "The Baltimore Sun" каже, що у фабриках Мемфіла-Дженкенса, і в багатьох інших, робітники працюють від 6-ї години рано до 6-ї години вечером, а нічні від 6-ї до 5:30 рано, при чім нічні не мають навіть часу на їду. Пересічна заробітня платня \$14 тижнево.

Там сама газета каже, що Американська Федерація Праці пробувала (?) поправити цей стан, але цілковито провалилася. А місцева комуністична група вмішалася й виборила для робітників півгодини на день. Ця буржуазна газета далі каже, що треба дати комуністам кредит за це, бо вони організували страйк і виборили робітникам короткі години праці.

Властители фабрик змінили фронт. Вони скаженими нападами на комуністів відвернули увагу від тяжкого стану робітників у фабриках. Вони почали трубит перед всіма патріотичними організаціями Норт Каролайни, щоб ці боронили конституцію перед Москвою. Цим вони (не стільки цим, як доларами) підбурюють теми сили проти комуністів і страйкерів, і почалася кровопролитна боротьба. Дійшло до того, що навіть консервативна з комуністичних газет "The Charleston News" запротестувала, написавши: "No Communist is worse than a Plogger and a lyncher". "Якщо одинокою відповім на комуністичну доктрину — каже та сама газета — беззаконне наляство, то хай вже краще Норт Каролайна стане комуністичною, бо в кожному разі кінець тому всему буде — анархія".

Вінніпегська консервативна "Tribune" запитує, що було оригінального причиною, що заставило чарлстонську газету кинути таку пересторогу? І відповідає: "Причиною було відмовлення текстильних магнатів прихилитися до апелю своїх робітників проти 12-ти годинного дня праці".

За що ж тепер судять комуністів? За те, що вони боролися за поліпшення каторжних умовин праці. За що на них тепер нападають, викрадають з помешкань, вивозять за місто й там катують панські воєводи? За теж саме. За що застрілили панські наганячі жінку, страйкувачу матір п'ятих дітей? За теж саме. Чому ж 16-ох страйкерів судять за вбивство поліція, тримають в тюрмі, грабують електричним криком; а жовнів жінки-робітничі випустили на волю за збоженням по 1,000 доларів кавші?

Тут вже не тільки видно руку текстильних магнатів, тут вже рука капіталістичного закону, влади. Замучених до півсмерти у фабриках робітників влада хапає за шию й домучує в тюрмі, на судовій лаві, а справжні розбішники, що постріляли робітничих дітей і матерей — гуляють на волі. І чия в цій руці? Рука Москви та комуністів? Ні, в цю руку ненажерливого кровожадного капіталу і його законів. І комуністи є однією що сміло йдуть в гуцу робітників і боряться проти цих насильств. І за це капіталісти та їхні закони посилають комуністів на електричне крило.

В СПРАВІ СУДУ НАД "УКР. РОБІТНИЧИМИ ВІСТЯМИ".

Подаючи в "Укр. Роб. Вістях" з 5 жовтня вістку про висід суду над "Укр. Роб. Вістями", ми обіцяли подати в слідуючому числі ширше розяснення цієї справи. Однак з огляду на те, що ми справу апелюємо до вищого суду, ми зараз стримуємося від повного виснаження цієї справи, так як вона відбувалася в суді. Скажемо лише таке:

Нашу газету заскаржено до суду й суджено за допис, який написав до нашої газети майнер з Вейн, Алта, активний член наших організацій, даний дописувач до "Укр. Роб. Вістей".

На суді проти нашої газети свідчили Василь Свистун, редактор "Укр. Голосу" М. Стечишин та ще якийсь один з того самого табору Мандзюк, який студіює права в адвоката Дубенського.

"Укр. Голос" в останньому числі радє, що "Укр. Роб. Вісти" засуджено на заплата \$1,700. Ця радєсть "Укр. Голосу"

тільки ще раз перекоує нас і читачів нашої преси, що скаржили нашу газету і проти неї свідчили наші вороги. Не ми скаржили, але нас скаржили. Не робітники, або робітничая організація нас скаржила, але їхні й наші противники. Це ясно кожному.

А от ті-ж такі самі патріоти з "Укр. Голосу" та з Народного Дому затягнули до суду своє власне товариство Взаїмну Поміч, яку вони самі організували, на чолі якої стояли й тепер стоять. Самі запровадили Взаїмну Поміч до суду й самі за цей провід мають заплатити з каси Взаїмної Помічі \$1,200 судових грошів, бо, мовляв, ми вже "помирисили".

Говорячи про цей засуд, нам прийшла на гадку бдна досить цікава подія, що мала місце цього літа на заході Канади між майнерами в Дромгелер, Вейн, Кедомін і ин. В цих місцевостях мандрував якийсь Мамчур та продавав шері на якусь кооперативу, яку він сам закладав десь в Медисин Гет. Нашу редакцію повідомляли про це товариші і, розуміється, писати про це, перестерігати робітників, справа, як бачуть тепер наші читачі, не дуже то безпечна. Дійшло до того, що ЦВК ТУРФДім дав ві себе на сторінках "У.Р.В." коротеньку заяву, що ні наша організація, ні поодинокі товариші нічого спільного з тим особником не мають — бо він почав покладатися на нашу організацію. Але й та заява вже спізнилася, бо той чоловік вспів вже натягнути робітників на заході на поважну суму грошей — кажуть, що на кілька тисяч доларів.

Листом з 3 вересня віддав ТУРФДім в Медисин Гет повідомив ЦВК ТУРФДім, що в суді в Медисин Гет відбулося пересудження над арештованим Мамчуром, а потім його відіслали в тюрму до Летбридж, бо справа пішла на вищий суд.

І тепер перед нами стає таке питання: коли-б ми були вчасно викрили цього "кооператора", ми були-б спасли робітникам на заході їхні тяжко запрацьовані центи, але він тоді міг скаржити нас за попусвання йому бізнесу. Тепер же, він понатягав робітників і його арештовано — це правда, але робітникам, які йому повірили й дали гроші, від того не легше, бо що вони, чи суд з него візьмуть, коли у него нічого нема. Ба навіть арештували його не робітники, як нам доповідають, але компанія, отже вона перша насильнича до його спадщини, якщо така у него є, а не робітники.

Ось як справа мається.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ І ПРОВІНЦІОНАЛЬНІ ВИБОРИ В ОНТЕРІО.

До робітників содборського виборчого дистрикту.

Наближаються провінціоніальні вибори в Онтеріо будуть базую на справжній класовій боротьбі. Кличі в цих виборках будуть босівські і робітничі. На боці босів будуть різні політичні партії — консервативна, ліберальна, прогресивна й так звані "лейборістські" представники, які остаточно поєдналися з силами капіталу. Політичні лінії цих трох партій ідентичні. Справжні класові клічі будуть захищені заслоною диму, як от питанням "паблїсїтї над літї-справжніми напїтками".

Справжнє питання про кусок хліба буде цими партіями затушоване, бо їхнім завданням є — затримати капіталістичну систему визиску. Наближаються провінціоніальні вибори в Онтеріо будуть базую на справжній класовій боротьбі. Кличі в цих виборках будуть босівські і робітничі. На боці босів будуть різні політичні партії — консервативна, ліберальна, прогресивна й так звані "лейборістські" представники, які остаточно поєдналися з силами капіталу. Політичні лінії цих трох партій ідентичні. Справжні класові клічі будуть захищені заслоною диму, як от питанням "паблїсїтї над літї-справжніми напїтками".

Справжнє питання про кусок хліба буде цими партіями затушоване, бо їхнім завданням є — затримати капіталістичну систему визиску.

Комуністична партія стоїть за робітничими інтересами.

Одинокі класові клічі проти цих оборонців капіталу відкинуть кандидати комуністичної партії, які одинокі репрезентуватимуть інтереси робітничої класи. Хто-ниі десе на собі всі удари капіталістичних сил і лейборістських фїєвкерів в таких питаннях, як свобода слова, збірня свобода організуватися? Комуністична партія, хто зараз організує неорганізованих, найбільш висисуваних майнерів і лісових робітників в содборському дистрикті і в цілій Канаді? Комуністична партія.

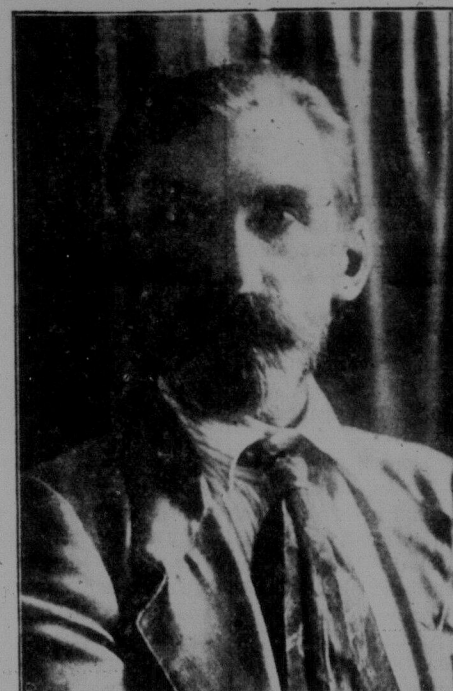
Чи чули ви колинебудь, щоб Ч. МекКрі, теперішній міністер майнів, консервативний кандидат цього дистрикту, пробував організувати робітників майнерської індустрії для виборення кращого життя для робітників? Або, навпаки, хіба ви не чули, що він свого часу був слугою вашого класового ворога — Інтернаціональної Ніклевей Ко. і зараз він став ефектовнішим її слугою, як міністер майнів. Чи його, як міністра, обходять забезпечення майнерів? Якщо ми для цього заглянемо в майнерський закон, то побачимо, що там майже не існує регуляцій про охорону майнерів, або вони скорше скидаються на фарс, за те там багато сказано про забезпечення інтересів майнерських магнатів.

МекКрі є нашим класовим ворогом. Він не повинен вас

СТАН УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-КУЛЬТУРНОЇ РОБОТИ У ЛЬВОВІ.

Розмова співробітника кївської "Пролетарської Прави" з тов. М. О. Скрипником, Народним Комісарем Освіти УСРР про його побут у Львові.

Народний Комісар Освіти УСРР тов. М. О. Скрипник, що оце, повертаючись з закордону, відвідав Львів і Ступин до Києва, розповів співробітнику кївської "Пролетарської Прави" про свої вражіння від перебування у Львові.

МИКОЛА ОЛЕКСІЄВИЧ СКРИПНИК, Народний Комісар Освіти УСРР.

Я їздив за кордон — сказав тов. Скрипник — для консультації з алкарем і пробував у Берліні недовго — днів з 10. Повертаючись назад, я був дивний у Львові. Якось до двадцяти років 25 тому, я проїздив через Львів, але, власне кажучи, це перший раз, що я був у Львові. Мєто прекрасне, гарно розташоване, хоча ще більше Харкова позбавлене річки. Якійсь маленькій струмчїю, що протікає через Львів, давно взято в трубу і тепер над ним пролітає вулиця, що і польська влада перейменувала на "вулицю легіонерів". На зовнішній вигляд міста після польсько-української війни 1919 року піднуало. Як мені передавали, ремонту та будівлях, тощо за цей час не провадилося. На деяких будинках ще й досі є сліди куль від стрільниці, що відбулася підчас дводвижнєвих польсько-українських боїв 1919 року. Мєсто досить торговельне. На вулицях велика сила вївісок, хоч крамничї здєблїшого неселикі. На двох вулицях можна бачити вївіски й українською мовою. Однак, як мені передавали, націоналістична боротьба виявляється і в нїшїхї таких вївісок. У вському разї, я сам бачив підчас відїдування Українського Національного Музею, що дошку вївіска на його воротах погрозено й повнечено.

Відїдав я українські культурно-національні інституції та організації Львова, а крім того оглянув і польську культуру.

Тї стоїтме за домаганнями безробітних. Стоїчи в опозиції до витрачування грошей на будування армії, флоти, літаків, він стоїтме за те, щоб держава взяла на себе відповідальність над безробітними, даючи їм роботу після скасування платї або дала повнїє отривання після той самої скалі.

Повна програма, за якою стоїт кандидат комуністичної партії, буде опублікована незадовго.

Робітники содборського дистрикту! Підтримайте комуністичного кандидата в цих виборках! За Виборчий Комїтет, Сем Ленїлей.

сою й Щуратом і поговорити з ними й з директором Національного музею — д-ром Свенціцьким в справах наукової роботи.

Радий відзначити той теплий прийом, що я мав від західно-українських наукових і культурних діячів. На прийомі з радянському консульствї, що з приводу могого приїзду влаштував мій старий друг, консуль Г. Ф. Лапчинський, прибуло чоловік 25. Це були діячі науки й мистецтва, представники різних культурних, економічних і інших західно-українських організацій, а також представники редакцій, часописів і журналів різних партій, починаючи від "Сєльроба Єдностї" і кїнчаючи "Дїлом".

На другий день могого приїзду т-во ім. Шевченка склало спеціальні збори всіх своїх секцій, комісій, де поставлено було мою доповідь про стан і перспективи розвитку наукової роботи в УСРР та про її культурно-національний розвиток. На тому рефератї було більше як 250 осіб так членів і співробітників т-ва ім. Шевченка, як і гостей від західно-українських культурних та інших організацій. Можна зазначити, що доповідь про Радянську Україну збори вислухали з великою увагою. У вському разї ніякої підтримки від усіх присутніх не знайшла вихватка редактора органу соціал-радикалів — Стахова і українського фашиста Донцова. Коли я сказав, що "в перші роки культурному будівництву" в УСРР перешкодила боротьба, що її проти українських робітників і селян вели націоналістичні зїгрі, підтримуванї від всевітньої буржуазї", то Стахов і Донцов почали вигукувати: "Як це можна, він ображує УНР!". Збори абсолютно не підтримали їх, а я їм відповів словами: "Тому це ці громадяни відгукнулись, коли я сказав про зїгрі? Я мав на увазі також і зїгрі Дїнка, чи не думають вони вступити й за нього?"

Після шорт Стахов і Донцов замовкли наче побиті. Взагалї я дуже радий, що мав змогу відїдати Львів, звязатися з українськими науковцями, культурними діячами та вкласти й свою частку до культурного збїгнення Західної України з Україною Радянською.

Ви запитуєте мене, чи був я на "таргах всходїх"? Наші торговельні передставники були на цїй економічно-торговельній виставї, що є покаянником економічної експанзї-Фольші на Схїд, але я гадав, що відїдування тієї виставї для мене, як народнього комісара освіти України, не є обовязковим, тим паче, так воно сталося, коли виставку брати з культурно-національного погляду. Я мав перед собою різкі факти національної боротьби з приводу тих "таргів всходїх".

Взагалї моя поїздка до Львова не мала ніякого офіційного характеру, була обмежена питаннями виключно культурного значіння. Офіційний бїк обмежився лише обмінним взаїмними візитами з воєводою.

Українська музичний Інститут т-ва ім. Лїсенка займає невеличкий 3-поверховий будинок і навчає щось 200 учнів, улаштує іноді вистави. Однак, музичне т-во не має своєї постійної оркестри — хорів. Своєю самою т-во віддало в оркестру для кіна.

Українська книгарня у Львові має річний оборот щось 500 тисяч злотих (це менше 150 тисяч карбованців), з них щось 30,000 злотих (бїля 7,000 карб. дає на книжки, випускувань з Радянської України. Через це наша величезна книжкова продукція вельми мало відома західно-українській людностї. Це пояснюється, як менї казали, побоюваннями конфїскації випускуваних книг.

На жаль, голова т-ва ім. Шевченка — мїй давнїй знайомий академік Студинський — майже напередодні мого приїзду виїхав зі Львова, а є я мав можливість познайомитися з новими членами нашої академії — Возняком, Колес-

ВІСТРІЛ ДІВЧИНИ ЗНИЩИВ МІНІСТЕРСЬКУ КАР'ЄРУ.

Чеському народньо-соціалїстичному послові Кляквої сталося така біда: пан посол вїв роман з молододо танцюристкою. Вона приїшла раз до мешканця посла і після короткої розмови застрілялася. Партія примусила посла Кляку, який якраз був на дорозї до міністерського портфєлю; зречися посольського мандату.

Сторінка Української Робітничої Діточої Школи

РОДИЧІ, РОБІТНИЧА ШКОЛА Й ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

При відділі ТУРФДім в нашій місцевості вже 10 місяців учительство в Роб. Діт. Школі тов. В. Бончар. В часі його учительства вийшло около 30 дітей. Вони чимало дечого навчилися за той час й Шкільком з учителям додали усіх своїх зусиль, щоб притягнути цих дітей до школи.

Діти вчилися читати, писати, грали на мандолінах і скрипках, але — родичі ніколи не прийшли подивитися до Укр. Роб. Дому, чого їхні діти там вчать. Вони раді були, що дитина пішла з хати. Шкільком старався пару раз скаликати родичів на нараду в справі діточої школи, але все на дармо. Навіть підчас діточого іспиту дуже мало родичів було присутніх в Укр. Роб. Домі. Коли наш вчитель привітав з вчительською конференцією, що відбулася в Торонто, Онт., здав він звіт і заявив, що обов'язково треба скаликати родичів, щоб виробити певні назначення дітей по новій методи, пояснюючи, що родичі також повинні допомагати у вихованні дітей.

На нараді призначено неділю, 22 вересня, популюді. Проголошено на підприємстві, розголошено і поза Укр. Роб. Домом. День був гарний аж манів родичів, щоб прийти до Укр. Роб. Дому. На жаль, прийшло чотири товаришки, що все приходять, а опісля ще

робітничих діточих шкіл, про виховання дітей, як не самі учителі? Вони ж покінчили курси по цим питанням, вони виховували нашу робітничо-фермерську молодь та передові члени в наших організаціях. А так чогож тяжко почути від них слово.

Членству наших організацій було б таки дуже цікаво читати статті не лише про значення Українських Робітничих Діточих Шкіл та про виховання найстаршої молоді, але й навіть про стан цих шкіл в різних місцевостях, а це: скільки дітей вчиться до школи, чи добре поважають родичів до школи, як провадиться праця в Секції Молоді та в діточій оркестрі. Все це зорганізоване для навчання, належить до шкільних справ і всім цим управляють учителі. Отже такі коротенькі зведення учителів з різних місцевостей зробили б вчительську сторінку цікавішою для членів і бленків наших організацій.

Деякі учителі скаржаться, що вони дуже заняті й не мають часу на писання. Можливо, що й так. Але я скажу від себе, що коли учитель аж так дуже заняті, то ми від них не вимагаємо теоретично-фільософських статей з високими й незрозумілими словами, а лише коротенькі зведення про школу в їхніх місцевостях, про організаційну працю серед молоді, про діточу оркестру, як сказано вище. А на це не треба багато часу. Такі коротенькі зведення можна написати кожного разу.

Можливо, що в деяких місцевостях діточі школи стоять так тарно, що зможуть послужити приміром для інших місцевостей. Можливо, що в деяких місцевостях школи стоять дуже погано і треба їх конечно направити. Примір від взірцевих шкіл можна взяти лише тоді, коли про це пишеться в нашій пресі. Так само й злі сторони в діточих школах можна лекше справити лише тоді, коли хтось про них напише до нашої преси. А ними "хтось" повинні бути самі учителі, бо вони зв'язані з цєю працею, вони найкраще можуть про неї оповісти.

На учительській конференції в Торонто, Форт Вільям і Едмонтоні, ви, товариші учителі, прирідки представникові ЦВК ТУРФДім, що будете багато писати про шкільні справи та взагалі про всі організаціїні справи. До цієї пори

лише двоох-трьох учителів сповідали і дальше сповідають свої приречення, обов'язки. Решта вас забули про свої обов'язки та приречення. А щоби вам про них нагадати, то я взяв на себе обов'язок запитати вас простою робітничою мовою: **Товариші учителі, — де ви? Котрий з вас перший відозветься?**

М. С.

ПРО ЩО ПОВИННІ ПИСАТИ УЧИТЕЛІ.

Ніхто з свідомих робітників не стане перечити, що побудути старих, зовсім невідомих читанок з Укр. Роб. Діт. Шкіл при відділах ТУРФДім є великим кроком у будучому вихованні робітничої дітвори. Читанки, яких посідає велика кількість, були так умістовні, що ученики вчилися з них те, що для них не є корисне.

Аж цього року Центральний Шкільний Комітет спромігся справу діточих шкільних підручників поставити на такий план, що не противорічитьте робітничій справі. Перші кроки в зреформованні способу навчання в Укр. Роб. Діт. Школах вже пороблено.

Зараз найголовнішим питанням являється це, щоби створити ці набуті відповідні діточі літератури — літературу, що відзеркалювала б дійсне життя і побут працюючих, і спеціально з життя канадійських робітників і фермерів. Можна сподіватися, що ЦШК за кооперацією і співділянням членства ТУРФДім поставити справу шкільних підручників діточої літератури на найвище можливе щабель, з якої робітничі діти можуть вивчати правдиве знання. Та звісім мильним було б думати, що за мильніми старі читанки сучасними шкільними книжечками й діточою літературою, справу навчання в Укр. Роб. Діт. Школах уже поладжена. Ні — це тільки оден дуже важливий крок в прогресі навчання.

Другим чи не найважливішим чинником у вихованні робітничої дітвори є самі такі вчителі. Шкільна дітвора є, так би мовити, сирітцем, з якого вчителі мають вивчати викінчений продукт. Якість цього викінченого продукту залежатиме від вмістості й знання фаху вчителів. Кожний учитель мусить вглибитися в душі своїх учнів, мусить студювати їхні звички, їхній спосіб думання і навчитися їх розуміти. Учитель мусить навчитися не тільки виховувати, але і переживувати шкільну дітвору, яку звихнуло оточення, вулиця і невміле виховання деяких родичів, а це є

ВІДБУЛИСЯ ДВІ ЛЕКЦІЇ В ТРАНСКОНА, МАН.

Про розподіл організаційної праці в УРД в Трансконі на зимовий сезон було поміщено в 114 ч. "У.Р.В.", так уважаю того не повторити.

Дві лекції, про які мова йде в газеті, були виступили в неділю, 22-го і 29-го вересня ц. м.

В неділю 22-го вересня в 3-годинній погоді тов. М. Сміт виступив лекцією на тему: "Наука і пропаганда".

На лекцію прибуло поважно число робітників і робітниць. Тов. Сміт в своїй лекції вжив найпопулярніших слів і пояснює так, що всім було проуміле кожне слово з лекції, яку тов. Сміт виступив.

Шість лекцій голова організаційно-освітнього комітету проголосив другу лекцію на неділю 29-го вересня, яку мав би виступити тов. П. Давидок, учитель й директент при відділі ТУРФДім.

Та, що тов. Давидок виступив в нашій місцевості ще пошловна б місяці і не має нагоди дати лекції, то й членство наших організацій було зацікавлене послухати лекції тов. Давидока, а особливо про вихованні дітей.

Тов. Давидок виступив своєю лекцією на тему: "Виховання дітей" в неділю 29-го вересня в 3-годинній погоді з несподіваним успіхом. Слухачі, яких

було поважно число, звернули пильність і увагу на лекцію тов. Давидока.

Тов. Давидок наводив фактичні способи виховання дітей, після науки педагогів, і як такий, що має до діла з дітьми з своєї практики, на що слухачі швидко годилися і виявляли бажання повторити ту саму лекцію другим раз.

На питання, обидва ті лектори відповіли з широким поясненням і дуже ясною мовою.

Хотів я гадати, що присутніх слухачів було поважно число та обидвох лекцій, то не вартується тільки, як бажалося б.

Так на цим місці хочу пригадати українським робітникам і робітницям Трансконі, що організаційно-освітній комітет має до свого розпорядження кожну четверду, а часом і п'яту неділю в місяці для лекцій, відчитів, пропагандних віч і т. п. Так само один день кожного тижня, а саме: четвер для обітнього курсу, на яким будеться читати з предметів, а то: географія, граматика і правопис.

Перший вечір на курс призначений на 10-го жовтня с.д. наступного місяця.

Такі всі зацікавлені повинні пам'ятати і на призначений день являтися.

Робкор.
Транскона, Ман.

ТОВАРИШІ УЧИТЕЛІ -- ДЕ ВИ?

Переглядаючи "учительську сторінку" в "У.Р.В.", я зауважив, що до цієї сторінки постійно пишуть більше двох-трьох учителів. Решту цієї сторінки заповнюють робкори, або звичайні дописувачі нашої преси. Коли приходиться звичайному робітникові писати про учительські та шкільні справи, то це йому не так легко, бо він не є в курсі діла. Однак багато товаришів (не учителів), бачучи, що учительство не цікавиться своїми власними та шкільними справами, пробують самі розв'язувати учительські та шкільні питання. За це належить кредит усім цим дописувачам. Бо не писали б вони, то й "учительська сторінка" була б порожня.

Я не хочу ображати тих товаришів, що так щиро й постійно пишуть до "учительської сторінки", бо вони вносять дописувачі свої думки по шкільній та старанно допомогти важкій справі — розвитку українських робітничо-фермерських діточих шкіл. Але їде правда діти. Було б таки багато користі, якби "учительська сторінка" була заповнена виключно самими учителями.

Бо хто ж краще може знати про хибі та недостачі в діточих школах, як не самі учителі? Хто ж краще може оповісти про значення українських

діточих шкіл, про виховання дітей, як не самі учителі? Вони ж покінчили курси по цим питанням, вони виховували нашу робітничо-фермерську молодь та передові члени в наших організаціях. А так чогож тяжко почути від них слово.

Членству наших організацій було б таки дуже цікаво читати статті не лише про значення Українських Робітничих Діточих Шкіл та про виховання найстаршої молоді, але й навіть про стан цих шкіл в різних місцевостях, а це: скільки дітей вчиться до школи, чи добре поважають родичів до школи, як провадиться праця в Секції Молоді та в діточій оркестрі. Все це зорганізоване для навчання, належить до шкільних справ і всім цим управляють учителі. Отже такі коротенькі зведення учителів з різних місцевостей зробили б вчительську сторінку цікавішою для членів і бленків наших організацій.

Деякі учителі скаржаться, що вони дуже заняті й не мають часу на писання. Можливо, що й так. Але я скажу від себе, що коли учитель аж так дуже заняті, то ми від них не вимагаємо теоретично-фільософських статей з високими й незрозумілими словами, а лише коротенькі зведення про школу в їхніх місцевостях, про організаційну працю серед молоді, про діточу оркестру, як сказано вище. А на це не треба багато часу. Такі коротенькі зведення можна написати кожного разу.

Можливо, що в деяких місцевостях діточі школи стоять так тарно, що зможуть послужити приміром для інших місцевостей. Можливо, що в деяких місцевостях школи стоять дуже погано і треба їх конечно направити. Примір від взірцевих шкіл можна взяти лише тоді, коли про це пишеться в нашій пресі. Так само й злі сторони в діточих школах можна лекше справити лише тоді, коли хтось про них напише до нашої преси. А ними "хтось" повинні бути самі учителі, бо вони зв'язані з цєю працею, вони найкраще можуть про неї оповісти.

На учительській конференції в Торонто, Форт Вільям і Едмонтоні, ви, товариші учителі, прирідки представникові ЦВК ТУРФДім, що будете багато писати про шкільні справи та взагалі про всі організаціїні справи. До цієї пори

лише двоох-трьох учителів сповідали і дальше сповідають свої приречення, обов'язки. Решта вас забули про свої обов'язки та приречення. А щоби вам про них нагадати, то я взяв на себе обов'язок запитати вас простою робітничою мовою: **Товариші учителі, — де ви? Котрий з вас перший відозветься?**

М. С.

"БОРКЕР" — РОБІТНИЧА ГАЗЕТА — ОБОРОНЯЙТЕ ЇЇ!

Десять тисяч доларів мусить бути зібрано, — чи ви зробили вже свою частину?

"Боркер" є висловом домагань робітництва. Ця зброя робітничої класи повинна жити. "Боркер" бореться за вас. Він провадить боротьбу проти поліційної тиранії, проти антиробітничих змов, проти невинсмих умовин праці у фабриках, проти знижж заробітної платні, проти системи "speed up".

Допоможіть, щоб "Боркер" міг провадити цю боротьбу. Коли ви допомагаєте "Боркеру" — ви допомагаєте поборювати невинсмі умовини, в яких робітники живуть і вмирають.

Хто провадитиме боротьбу проти кровавої імперіалістичної війни? "Боркер" організує сили, яка розгортає війну, перемінюючи її у війну класову!

Допоможіть обороні першого робітничо-селянського уряду в Радянському Союзі!

Допоможіть своїй класі — класі робітничій!

"Боркер" є газетою робітничої класи — спасіть "Боркера", зробіть свою частину!

Кожний долар для "Боркера" — це удар по імперіалістичних воєнних торговлях.

ТУТ Є МОЯ ЖЕРТВА.

Імя .....
Адреса .....
Сума .....

Висилайте до: Room 14, 163 1/2 Church St., Toronto, Ont.

Кватерно, Б. К.

ЗБІРКА Оповідань ДЖЕКА ЛОНДОНА

ВОРОГ УСЬОМУ СВІТОВІ.

Еміль, підтримуваний своїми дераляканими товаришами, доволісся до хідника перед домом і змовів: "Сусідські діти боялися сердитого галаєу, що завжди було чути з будинку Бартеля, але тепер вони наважились подзвонити й сказати Ганні Бартель, що трапилось. Вони навіть не глянула на малого хлопця, що лежав немичний на хіднику, і хрюкнувши дверима, повернулася до свого ярання. Час спливав. Сипнув дрібний дощик, Еміль Глоук очунив і лежав, ридючи, на дощі. Ногою треба було негайно вправити. Вона швидко зайрлася, бо навколо було брудно. Врешті години через дві, обурені жінки з сусідніх домів почали докоряти Ганні Бартель. Тоді вона вийшла й глянула на хлопця. Штовхнувши його, безпорадного, ногою в бік і гістерично закричавши, вона зрідлася його. Це не її дитина, сказала вона й порадила викликати карету, щоб відвезти хлопця до міста у шпиталь. Повернувшись, вона пішла собі до хати.

Елізабет Шестовна підійшла до нього, оглянула й покляла на зняту віконницю. Вона відштовхнула Ганну Бартель, ввнесла хлопця в дім

і покликала лікаря. Коли лікар прибув, Ганна Бартель зразу застергала його, що не платитиме за його послуги. Два місяці пролежав малий Еміль у лікарні, перший місяць лежав на спині, і ніхто ні разу не перевернув його; лежав без ніякої уваги, самотний, і тільки зрідка безплатно відвідував його лікар, без того переобтяжений. У нього не було цядьок, ані ніякої розваги, щоб скоротити собі довгі й нудні години лежання. Ніякого ласкавого слова ніхто не промовив до нього, ніхто не полевистив його рукою, ніхто не виявив ніякої любові; нічого він не чув, крім грубих докорів Ганни Бартель та нагадувань, що він нікому непотрібний. І зрозуміло, що таке оточення породило в самотному, покинутому хлопцеві зневажливість і ворожнечу, що потім спонукали його до страшних вчинків, які вжахнули весь світ.

Може здатися чудним, що Ганна Бартель, ненавидячи Еміля Глоука, віддала його вчитися до каледжу. Але справа стояла просто. Ї не здала чоловік, покинувши жінку, рушив на золоті розсипища Невади й повернувся до неї мільйонером. Ганна Бартель ненавиділа хлопця і негайно віддала його за сто миль до Фореставської Академії. Відлюдна й чуллива, самотна й незрозуміла була його душа; у Фореставі він був ще самотній. Він ніколи не їздив на вакації і свята додому, як інші хлопці. Натомість він блукав по спустілих приміщеннях або надворі, незрозумілих служникам та садівникам. Він багато читав, і ціл ді був у полі, або сидів перед камином, заснувши носа між сторінки якоїсь книги. Тоді ж він

зіснував собі очі і був змушений носити окуляри, що потім так кидалися в очі на фотографіях, уміщених у газетах 1941 року.

Він був визначним студентом. Як би хотів, то був би дуже запаланим, але він і не потребував запаланості. Пому досить було одного погляду в текст, щоб зрозуміти все. Отже він за швидко прочитав стільки книжок, як звичайний студент за шість років. 1909 року, коли йому було чотирнадцять літ, він уже був підготований ("більше ніж підготований"), як говорив директор академії, щоб вступити до Гарварду, або й до Йейлу. Але через свій молодий вік ще не міг вступити до тих університетів, і от 1909 року він вступив на історичний відділ до каледжу в Бовдвойні. 1913 року, одержавши учену ступінь, він негайно вивхав з проф. Бредловом в Каліфорнію до Берклі. За все своє життя Еміль Глоук мав тільки одного друга професора Бредлова. Хорі легень примусили професора переїхати з Мейду до Каліфорнії, де йому запропонувано катедру в державному університеті. — Протягом 1914 року Еміль Глоук слухав спеціальний науковий курс. Наприкінці цього року дві смерті змінили його наміри й надії. Смерть професора Бредлова позбавила його єдиного друга, а смерть Ганни Бартель позбавила його грошей. Ганна Бартель до кінця життя ненавиділа нещасного хлопця, вона лишила йому тільки сто доларів.

Наступного року, коли йому було двадцять років, Еміль Глоук став за інструктора хемії в Каліфорнійському університеті. Тут спокійно минали його роки; він чесно виконував свою

роботу, діставав за неї платню, здобув із пів дозона різних ступенів. Він був доктором соціології й філософії, хоч останніми часами його більше знали, як професора Глоука. Йому було двадцять сім років, коли вперше з'явилася публікація про його книгу "Стать і прогрес". Ця книга й досі цікава в історії й філософії шлюбу. То був важливий том понад сімсот сторінок, дбайливо, старанно й уважно написаний і надзвичайно оригінальний. То була книга для вчених, і автор її не гадав, що навколо неї здійсниться такий галає. Але Глоук в останньому розділі написав кілька гіпотетичних рядків про бажаність пробної шлюбу. І враз газети підхопили ці рядки і перебривали, як хотіли. Увесь світ сміявся з Еміля Глоука, молодого двадцятирічного професора в окулярах. Його фотографували, репортери переслідували його, в жіночих клябах і скрізь по всій країні виносили резолюції, засуджуючи його неморальні теорії. Уряд, бажачи перенести Каліфорнійський університет на державний бюджет, скликав збори, де обмірковували цю справу й вимагали виключити Еміля Глоука під загрозою залишити університет на своєму бюджеті, а проте ніхто з його гонителів не читав тієї книги; для них було досить і трьох рядків, перекуренних газетним туманченням. Отак і почалася зневажливість Еміля Глоука до журналістів. Через ніж серйозна, поважна й цинна шестирічна праця стала привсюдним, лосміховищем. До самої смерті, на превеликий жаль журналістів, він не міг їм дарувати того.

(Далі буде.)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ Й ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиникий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиникий дійсно-фермерський український часопис в Канаді, що боронить і в есе і в есе і в есе праючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиникий журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиникий журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на повні часописи й журнали посилайте або на імя кожного часопису зокрема, або на імя й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor St.,
Winnipeg, Man.

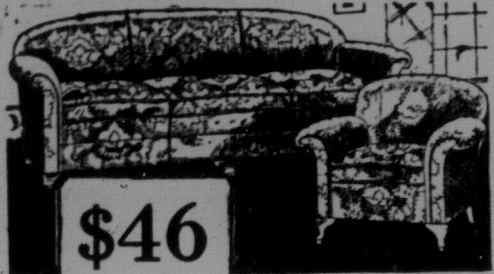

FALCONER'S

HARDWARE LIMITED FURNITURE
SELKIRK and ANDREWS — Phones: 51 157 and 57 065
Established 1905

ТУТ Є ДВІ ДОБРІ ПРИЧИНИ ЩО-ДО ЦИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІН
1-ша: Ми продаємо "впрот з фабрики вам". Ви шадите ріжницю.
2-га: Ми продаємо через наш "власний стор", що є в дешевім рентовім дистрикті.

СЕТ МЕБЛІВ ДЛЯ СВІТЛИЦІ — ТІЛЬКИ \$46.00

\$46

Це є ударна вартість, яку ми не можемо приобізнати вдержати через довший час. Крепко зроблені з твердого дерева, з добре виложеним пружинним задом-сидженням. Покриті прекрасним "Мокет" і "Джекар Велюр" плюшем в пречудних рисунках і комбінаціях. Два кусники комплетно. Екстра спеціальна ціна \$46.00

ВИ МОЖЕТЕ КУПИТИ В НАС ТАКОЖ ДЕШЕВО ВСЯКОГО РОДА "ЧЕСТЕРФІЛД" МЕБЛІ.

ОГЛЯНЬТЕ НАШУ ВИСТАВУ ОГРІВАЧІВ І ПЕЧЕЙ.

ШІКАВА ФІЛЬМА В УКР. РОБ. ДОМІ!

В СУБОТУ, 12-ГО ЖОВТНЯ 1929 РОКУ

буде висвітлюватися

В УКР. РОБ. ДОМІ У ВІННІПЕГУ

ВЕЛИКА І ШІКАВА СВОЇМ ЗМІСТОМ ДРАМА П. Н.

НУЖДАРІ

Сцена з наступу нуждарів на чолі з визвольним прапором.

Драма ця сценізована на тлі історичного твору французького письменника Віктора Гюго з наполеонських часів. Автор представляє невмируще життя нуждарів наслідком вибагливого і розсудного життя дегенерованої французької шляхти. Зринаються ті нуждарі до революції, бо іншого виходу не бачуть. Боряться на життя і смерть зі шляхтою, а радше з її військом і князем князів, на місце феодальної шляхти приходять до влади французькі буржуазія, а працюючі маси осталися надолі підвладними рабами.

То-ж не пропустіть нагоди побачити ту фільму, що покаже нам, яких засобів уживає буржуазія в боротьбі проти працюючих.

ПОЧАТОК В ГОДИНАХ ВІД 7—9 І ВІД 9—11 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ ВСТУПУ: ДЛЯ ДОРОСЛИХ 25Ц., ДЛЯ ДІТЕЙ 10Ц.

КОРИСНА ЛЕКЦІЯ ДЛЯ ВСІХ!

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ ТОВАРИСТВА
УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ У ВІННІПЕГУ

відабується

В ПОНЕДІЛОК, 14. ЖОВТНЯ, В ГОДИНІ В.30 ВЕЧЕРОМ.
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

ЛЕКЦІЯ НА ТЕМУ:

ЖИТТЯ І ТВОРЧИСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ.

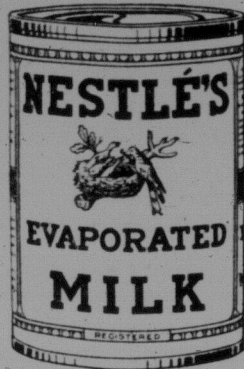
На лекцію запрошується членство всіх наших братніх організацій. Лекцію вигодосить т-ка Козмоляк.

ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ КЛИЧЕ ВАС ВЖИВАТИ

NESTLÉ'S

ЕВАПОРИЗОВАНОГО МОЛОКА

БО ВОНО МАЄ ТУ САМУ
СТАРОКРАЄВУ ЯКІСТЬ,
ЯКУ ВИ ТАК ЛЮБИЛИ В
VIKING MILK MAID ТА У ДРУГИХ
ВИРОБАХ НЕСТЛІ.
ТЕЛ. ЯКИХ ВИ ВЖИВАЛИ
В-РІДНИМ КРАЮ

Фірма Нестле є найбільшим світовим продуцентом кондензованого молока — жадайте старокраєвої якості НЕСТЛІ — не приймайте іншого.

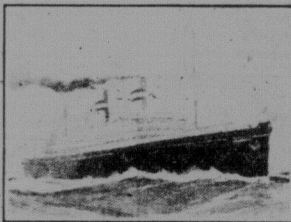
ШИФАРТОВА АГЕНЦІЯ "НОВИЙ СВІТ"

1418 CITY HALL AVENUE — MONTREAL, QUE.
NEAR ST. CATHERINE ST.

ПРОДАЖА ШИФАРТ НА ВСІ МОРЕ-ПАРОПЛАВНІ ЛІНІЇ
БЕЗПЛАТНІ ІНФОРМАЦІЇ В УСІХ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВАХ

Весь заробіток з продажі шифарт призначений на фонд культурно-освітнього місячного ілюстрованого журналу "Новий Світ" в Монреалі

СТАРАННЯ О
ПЕРМИТИ-
ПОВЗВОНЕННЯ
НА ПРИЗД
ДО КАНАДИ

Почтові перекази і заграничні грошей каблем або через раю в американських доларах

РОБІТНИКИ І ФАРМЕРИ! Накопи хто з вас спроваджує своїх кривих до Канади, або накопи самі їдете до старого краю, так купуйте шифарт в Шифартовій Агенції "Новий Світ". Всі справи полагодуємо швидко і дешево. В усіх справах пишати на адресу:

THE NEW WORLD STEAMSHIP TICKET AGENCY
REGISTERED
P. O. Box 1092 — Montreal, Que.

НЕ ЧИТАЙТЕ ЦЕГО ВСІ ТІ,

що не маєте ніяких болів,
в кого кров багата і чиста.

ДЛЯ ІНШИХ ДАЄМО ДАРОМ ФЛЯШИНУ
СЛАВНОГО ЛІКУ НА БОЛІ
ІНДІАНСЬКИЙ ЛИНІМЕНТ БЛЕКГАВКА
(РЕТЕЛСНЕЙК ОІЛ)

НА ЗАСПОКОЮВАННЯ ТАКИХ БОЛІВ, ЯК РЕВМАТИЗМ, БОЛІВ НЕРВІВ, В КРИЖАХ, СУСТАВАХ, ПАХВИНАХ, БОЛІВ ГОЛОВИ, ВУХ, ЗУБІВ, ОПУХЛИХ НІГ АБО ІНШИХ ЧАСТЕЙ ТІЛА І Т. Д.

До того даємо також ДАРОМ коробку 14-ДЕННОГО ДИВА БЛЕКГАВКА приготуваного з динчих рослин, корінь, кори, шків і ягді, високо рекомендованого на оживлення занеженої крові. Ці пігулки лагідно прочищують жолудок і кишки від усіх динчих та нездорових матеріалів, роблять кров багатію і чистою, оздоровлюють всі органи тіла. Тисячі людей вкляють Індійський (Ретелснейк Оіл) Линімент Блекгавка з найкращими наслідками і рекомендують його своїм знайомим. Попробуйте і ви також будете задоволені.

Фляшина цього линіменту звичайно продается за одного долара. Але з цим оголошенням ми робимо спеціальну оферту. Пришати нам поданий вишук купон разом з одним долларом, а ми вишлемо вам одлаченою поштовою посилкою ДВІ одно-доларові фляшини линіменту і одну одно-доларову коробочку пігулок 14-денного дива Блекгавка. Таким чином отримаєте ці знамениті ліки, що коштують \$3.00, тільки за ОДНОГО ДОЛАРА.

ВИШЛІТЬ ЦЕЙ КУПОН, А ЗАОЩАДИТЕ \$2.00.

BLACKHAWK INDIAN REMEDY CO.
296 GARDNER AVE. TORONTO 3, ONT.

ПАНОВЕ:

В прилозі посилкою \$1.00, за який прошу вислати мені поворотною поштою дві регулярні одно-доларові фляшини Індійського (Ретелснейк Оіл) Линіменту Блекгавка і одну регулярну величину коробочку 14-денного Дива Блекгавка, за що я більше не обовязаний нічого платити.

Імя і назвико.....
(Номер помешкання і вулиця або постова скринка)
Місто..... Провінція.....
ПРОСИМО ПИСАТИ ВИРАЗНО.

Наша гарантія.—Ми ошче полагодуємося звернути назад отримані гроші, разом з поверненою поштовою оплатою, якщо з яких небудь причин ви не будете задоволені Індійським (Ретелснейк Оіл) Линіментом Блекгавка.
BLACKHAWK INDIAN REMEDY COMPANY

ПОШУКУЮ свого брата Василя Дробика з міста Будаєнів, повіт Терезополь, Галичина. В 1926 році перебував в місті Торонто, Онт. Виступи про себе або інформації про нього прошу слати на адресу:
A. DRABYK,
440 SIMCOE STREET
LONDON, ONT.

ПОШУКУЮ своїх товаришів, Стефана Гембійського і Ніколу Біяна, Гембійський походить з села Лазарівки, повіт Бучач, а Біян з повіту Жовка. Хто знав би про них або вони самі хай відкояться на адресу:
STEFAN SUTKA,
P. O. Box 826, KIRKLAND LAKE, ONT.

ДР. Ф. РИБАК

M.D., C.M., L.M.C.C.
ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР
З довголітньою практикою в шпиталях Вінніпегу, Шікаго в Монреалі. Операції виконує в дитячій.
Офіс: — 594 SELKIRK AVE.
Телефон: — 35 323
Резиденція: — 542 ALFRED AVE.
Телефон: — 54 000
WINNIPEG, MAN., CANADA

ДР. Й. МЕГАС

ОПЕРАТОР, ЛІКАР, АКУШЕР
Найновіша екс-рей машина. Найновіші електричні машини до безопераційного лічення. Лічить венеричні недуги.
10164
Room 201 KITCHEN BLOCK
Phone 4645 EDMONTON, ALTA.

УКРАЇНЕЦЬ ДР. Ю. ДРАГАН

M.D., C.M., L.M.C.C.
Лікар, Акушер і Оператор
Член Домініанної Ради Лікарів
203 CANADA BUILDING
SASKATOON, SASK.
(Коля сьенарської стації)

ДР. Н. ЛАНДІС

ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР
Екс-рей машина. Електричні машини до лічення неуги.
387 DUNDAS ST. W. TORONTO
Телефон до офісу: Трінті 7248

ДР. ІВАН ОРОБКО

ЛІКАР І ХІРУРГ
ЕКС-РЕЙ ЛІБОРАТОРІЯ
207 MOSER RYDER Bldg.
101st Street, Edmonton, Alta.

ДР. С. ДЖ. ГЕРБЕРТ

ХІРУРГ-ОПЕРАТОР.
Урядове від 2. до 5. год. пополудни
Телефон до офісу: 22 633
Телефон до дому: 82 461
412 BOYD BLDG., WINNIPEG

ДР. Л. ШУЛЬМАН

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
Говорить по українськи.
105 TWENTIETH STREET WEST
SASKATOON, SASK.
OFFICE PHONE 4356 Res. 3935

ДОКТОР Б. А. ВІКТОР

Лікар, Хірург і Акушер
Офіс: ROYAL BANK BUILDING
COR. SELKIRK & SALTER
Офісові години від 3—5 і від 7—8.
Телефон до офісу — 52 744
До помешкання — 51 772

ВИРОБЛЯЄМО

штучні ноги, руки і підпашники (протези) з усіх частини, а також найновіші рекорди.
THE WINNIPEG ARTIFICIAL LIMB COMPANY
621 MAIN ST. Phone 86 467
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ ФОТОГРАФ

Колі ви в місті Саскатуні, зверніть увагу на одинокі українські фотографічне заведення В. ЛЮБСЬКОГО. За виконання усіх робіт в фотографічній ілюструванні.
WEST SIDE STUDIO
406—20th St. W. W. W. W.
SASKATOON, SASK.

НАПРАВЛЯЄМО грамофони, різного роду.

Маємо нові машини (мотори) і всі частини, а також найновіші рекорди.
NORTH END GRAMOPHONE STORE
826 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN.

ПИТАЙТЕ ЗА ВОДОЮ PEACH-WHIP

Ми виробляємо 14 різнних гатунків ВОДИ І САЙДІ
ARCTIC DRINK MFG. CO.
862 Selkirk Ave., Winnipeg.
Phone: 54 227

ПОСИЛАЄМО ГРОШІ до старого краю в американських доларах.

ПРОДАЄМО ШИФАРТИ до і зі старого краю.

ВИРОБЛЯЄМО краєві контракти, повновасти і інші нотаріальні документи.

Пишати на адресу:
J. A. STEFANITSKY
649 Queen Street West
Toronto, Ont.

КУПУЙТЕ МОРКВУ!

Хто бажає купити на зиму моркву, хай дасть замовлення до тов. О. Хоміцького в Укр. Роб. Домі в Вінніпегу.
Ціна \$1.25 за бушель.
Доставляємо до дому.

ДОКТОР В. ЧАСНИЙ

ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., C.M., L.M.C.C.)
з практикою в шпиталях в Монреалі і Ст. Боніфес.
417 SELKIRK AVE. — WINNIPEG. — Phone 55 863
(На місці а-ра Грєкабека.) Урядове також вечерами.

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Робимо до міри убрания, літні плащі, зимові одяжки найновішої моди з доброї матерії і сукна по зменшеній ціні десять процент опусту. Заходіть до нас а переконаєтесь. Запевнемо роботу на означений час і за вдоволення ручицею. Чистимо, прасуємо і направляємо.
А. СНОМА — 567 SELKIRK AVE. — WINNIPEG, MAN.

НЕ ЖДІТЬ ДО ОСТАННЬОГО ДНЯ

Замовляйте паливо в Робітничо-Фармерськїм Кооперативнім Товаристві сейчас, коли є вигідна доставка.
Робітничо-Фармерська Кооператива зорганізована в інтересі робітників і фармерів.
Кооператива має на складі різного роду дерево та ву-гілля.

Ярда і офіс:
PRITCHARD & BATTERY — ТЕЛЕФОН 56 205

КАЛЕНДАР ДАРОМ!

Як вигнете пошту адресу і подасте вашому бізнесменові, з яким полагодуєте купувати справи, то скажете йому, щоб замовив таї календарі для своїх костюмерів, то він в часі Різдя не тільки дасть вам один календар даром, але вдячний буде, що ви звернули на це його увагу.

Цей "Календар Вишнаний" буде не тільки прикрасою для вашої хати, але також іручником до вистав і вишнвання. Розповсюдуйте український стиль між чужими. ЗАХОВАЙТЕ ЦЮ АДРЕСУ, бо вона вам продасться!
UKRAINIAN ART CALENDARS MANUFACTURING
P. O. Box 99 St. D., New York City

ДР. Й. С. ЧАЙКІВ

ЛІКАР АКУШЕР І ОПЕРАТОР (B.A. M.D.)
Офіс: 349 BATHURST STREET TORONTO, ONT. Офіс і мешкання: 269 ROYCE AVENUE TEL. LLOYD 3353
Урядові години — від 2. до 4. і від 6. до 8.

ЗНАМЕНИТИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ

Високо доброї якості лонбер і матеріали для викінчування хат в середині. Спробуйте дати нам замовлення.
THE DOMINION LUMBER & FUEL CO. LTD.
667 Redwood Ave., Winnipeg, Man.
Phone 57 348-9 Transcona Dial 85 Call 33

ДО ДОМУ

--- на ---
РІЗДВЯНІ СВЯТА

Якщо ви задумуєте провести різдвяні свята у старім краю, ми бажаємо предложити вам наступні три доцільні відіди.

NORTH GERMAN LLOYD

I. КОРАБЕЛЬ "КЕЛЬН" з МОНРЕАЛУ 16. ЛИСТОП.

(Наш останній відізд цього сезону дає змогу подорожним користуватися дешевим залізничним білетом).

II. КОРАБЕЛЬ "БЕРЛІН" з ГАЛФАКСУ 8. ГРУДНЯ

(3 Нью Йорку 7-го грудня, одна доба наперед).

III. КОРАБЕЛЬ "БРЕМЕН" з НЬЮ ЙОРКУ 15. ГРУДНЯ

6 ДНІВ З НЬЮ ЙОРКУ ДО БРЕМЕН.

Додатковою користю для наших пасажирів з заходу буде, головни на пароходи "Берлін", бо на ньому будуть наш досвідчені спеціальні провідники для подорожних різних національностей, які займуться деталіями подорожі таких пасажирів.

Дальні інформації дадуть радо наш місцеві агенти.

NORTH GERMAN LLOYD

(G. L. MARON, WESTERN MANAGER)

654 Main St., Winnipeg, Man.

В АЛБЕРТІ 10235 — 101st St. Edmonton, Alta. В БР. КОЛОМБІ 609 Yorkville Bldg. Vancouver, B. C.

В ПОЛУДНЕВИМ САСКЕЧЕВАНИ 1721 — 11th Ave., Regina, Sask.

У СХІДНИЙ КАНАДІ 1178 Phillips Place Montreal, Canada. В ОНТЕРІО 24 King St. W. Room 10 A., Toronto.